

O MISTRU KLADIIVA A OHNĚ

Možná, že jste ho už viděli v krátkém barevném filmu „Tovaryš oheň“? S bílými vlasy, starýma moudrýma očima a v kombinéze se vám tam představil u díla Václav Frolík, mistr uměleckého řemesla zámečnického a kovářského. Sedmdesátí osmi let se dožívá – a z toho šedesát let věrně u kovárny. Ale mistr Frolík dosud nástroje neodložil do kouta. Dosud mistruje tovaryši ohni!

Jako nejstarší ze šesti dětí narodil se ještě „na venkově“ – v Lánech. A tam prožíval také pravé mládí venkovského kluka: v lese, na loukách, u vody. Horší už to bylo, když se přestěhoval otec, kočí, do Prahy, na Žižkov. Tenkrát bylo sice na Žižkově ještě hodně zahrad a půvabných zákoutí, Frolíkovi ovšem bydleli v suterénu. A teď bychom měli mravoučně líčit, jak se Vašík dobře učil a jak ho rodiče přes všechno strádání dali na gymnasium.

Jenže život byl opravdu těžký a přes všechno nadání, kreslířskou zdatnost a zájem o učení nemohl student Frolík dostudovat a šel na řemeslo: do kovářské dílny v Karlíně.

Ruce! Ty ruce studenta! Dlouho bolely, než zesílily, než si zvykly...

Ale Václava tohle řemeslo zajímalo. Našel tu výborného učitele. Dělník Hovorka, který zvandroval kus světa, právě přišel do Prahy z Budapešti. A Vašek se mu zalíbil. Udělal z něj dokonalého řemeslníka: kováře, zámečníka i pasíře.

Mohli mu dokonce svědčit i první samostatnou umělecko-řemeslnou práci pro divadlo v Mariboru v Jugoslávii.

A tak když později přišla nabídka z carského Ruska, z tehdejšího Tiflisu, mohl ji mladý tovaryš Václav bez obav přijmout: v Tbilisi zůstala dodnes po mistru Frolíkovi krásná brána, vytepaná v roce 1904. A sedmimetrový chrámový kříž. Ruští dělníci ho dovedli krásně ulít, ale neuměli ho vykovat. A netroufali si na to ani němečtí kováři. Dokázal to k velké slávě českého řemesla mistr Frolík.

Těžko zachytit, jak půvabně o tom dovede vyprávět stařík Frolík: povídá o svých tehdejších kamarádech v dílně, o krásných výletech kolem Tbilisi, o nezvyklých a těžkých jídlech, o nesmírné rozlehlosti ruské země.

Kdyby se vám tak povedlo zajít si za mistrem kladiva a ohně, abyste se přesvědčili! Působí v Karlíně, v Křižíkově ulici. Najdete ho u jeho oblíbené kovadliny, od které ho nedovede nic odrhnout. Ani stáří. Proveďte vás nejspíše s hrdostí po dílně, součástí Ústředí uměleckých řemesel, seznámí vás se svými černými „chlapci“ (tak kolem padesátky), nechá vás pohladit mohutné trny ozdobného mřížoví a povykládá si s vámi o mladých učních, kterým podivuhodně rozumí. Rád jim oděvzdává bohaté zkušenosti svého dlouhého života u řemesla. Rád, protože sám kdysi poznal, jak je pěkné a užitečné rozumět si se zkušeným mistrem. Proto když se rozhlédnete po zámečnické a kovářské dílně Ústředí uměleckých řemesel, jak tady ruce mistrů i učedníků ztvárňují v umělecká díla návrhy výtvarníků – je to dnes právě tak, jako kdysi, když ztvárňoval mistr Václav Frolík na příklad myšlenky velkého architekta Josefa Plečnika na Pražském hradě v mistrovská díla českého uměleckého kovářství a zámečnictví: uvidíte tady ryzí umnou kovářskou práci v její plné kráse. A můžete být jisti, že ani toto rukodělné řemeslo nebude zapomenuto, až staří mistři odejdou. Že pomohli růstu mladých, dychtivých pokračovatelů.

Jděte se jednou podívat do chrámu sv. Víta na Pražském hradě. A prohlédněte si mohutnou mříž „zlaté brány“, která uzavírá jeden z bočních vchodů. Postůjte chvíli nad velkou prací, provedenou pod vedením mistra Frolíka a zamyslete se nad tímto kusem poctivé kovářiny – spolupráce výtvarného umělce s mistrem řemesla.

K. K.

KRESLIL O. ŠTEMBERA

OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

16

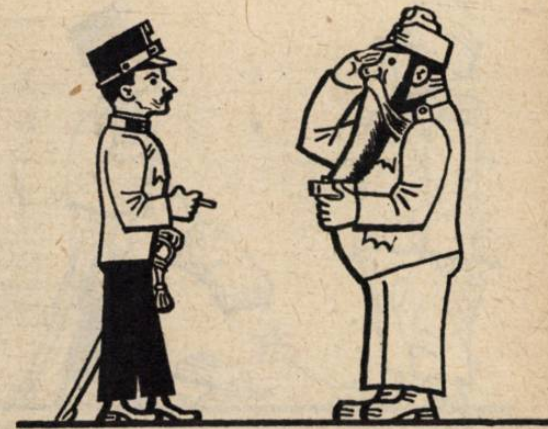
Podle Jaroslava Haška vypravuje a ilustruje Jos. Lada.

1. Když se Baloun od nadporučíka vrátil, domlouval mu Švejk pro jeho hladovost. Povídal: „Ty bys potřeboval takový prase, jako vypěstoval sedlák Svoboda z Hrusic, vod kostela, č. 21. Zavřel prase do stodoly, dal mu tam 10 metrů brambor, 10 metrů šrotu a víc se vo něj nestaral. Tu po čase kouká, že se mu boří na stodole kryt. To vono to prase tak vyrostlo, že až bořilo stodolu. Svoboda musel prase zabít handgranátem. Krve bylo z prasete tolik, že ji nestačili chytat do sudů, vozníci a do čeho se dalo. Všechno měli plný.“

2. „Proto ji svedli do rybníčka, ale ten brzy krví přetek, a zatopil chlív dolejšího souseda. Tři kusy dobytka se utopily. Celej kus lesa pod Ježovem Svoboda pokácel na špejle a měčeři mělo to prase tak velicej, že se z něj udělalo 10 nepromokavejch pláště. Salámů měl Svoboda celý kola viset venku na zdi, neměli je už kam dát. A jednou jede voko auto a najednou, prask! Pneumatika v pekle! Tak šofér jde a povídá Svobodovi: „Pantáto, prosím vás, pučte nám tu jednu pneumatiku!“ Šofér myslel, že ty salámy jsou pneumatiky. Nasadil tedy jeden a krásně dojeli až do Prahy!“

3. Baloun přinesl nadporučíkovi Lukášovi sardinky, které si přál vidět, jsou-li celé. „Švejk už šel?“ otázal se nadporučík. „Poslušně hlásím, pane oberlajtnant, že se už vypravil.“ rozjasněně hlásil Baloun. „Rekl, že jde až za Rákoš Palatu. Kdyby snad prý vlak bez něho odjel, přidá prý se k automobilové koloně. Máte prý být o něj bez starosti, on ví, co je jeho povinnost, i kdyby si prý měl na svý outraty vzít fiakra a jeet s ním za ešalonem až do Hallče. Dá prý si to potom strhovat z lénunku.“ – „Jdi pryč!“ řekl smutně nadporučík Lukáš.

4. Ve štábním vagóně bylo veselo, protože důstojníci fasovali po dvou litrech vína a láhvi koňaku. Jen Lukáš byl stále nějak zaražen. Uplynula hodina a Švejk nešel. Potom ještě půl hodiny a k štábnímu vagonu přiblížoval se podivný průvod. Napřed šel Švejk a dva honvédi, vzadu žena se slepicí a muž s pobitým okem. A četař hlásil Lukášovi: „Předvádí se Švejk Josef pro zločin loupeže spáchaný na manželích Istvánových v Ištárci. Pěšák Švejk, zmocniv se slepice a zadržén jsa majitelem, udeřil jej slepicí přes pravé oko!“

5. Když nadporučík podpisoval stvrzenku, zatřásla se pod ním kolena. „Poslušně hlásím, pane oberlajtnant,“ řekl mu Švejk, „že ten lump chce za tu slepici 15 zlatejch. Ale já myslím, pane oberlajtnant, že si do toho počítá desítku za to svoje modrý voko. A deset zlatejch za takový pitomý voko je moc. To vyrazili „U starý paní“ soustružníkovi Matějí celou sanici cihlou za dvacet zlatejch, s šesti zubama, a tenkrát měly peníze větší cenu než dnes. Sám Wolschläger věší za čtyry zlatky. – Pojd sem!“ kývl Švejk na potlučeného muže.

6. Muž vstoupil do vozu. „Also zehn Gulden,“ mluvil k němu Švejk, „fünf Gulden Henne, fünf Auge. Ot forint, vidíš, kikiriki, öt forint kukuk, igen. Tady je štábvagon, zloději! Dej sem slepici!“ Vstrčil překvapenému muži do ruky desítku, vzal mu slepici, zakroutil jí krk a pak ho vystrčil z vagonu, podav mu přátelsky ruku, kterou silně potřásl: „Jó napot, barátom, adieu, nebo tě srazím dolů! – Tak vidíte, pane oberlajtnant, že se dá všechno urovnat. A nyní vám s Balounem uvaříme polévku, že ji bude cítit až do Sedmihradská!“